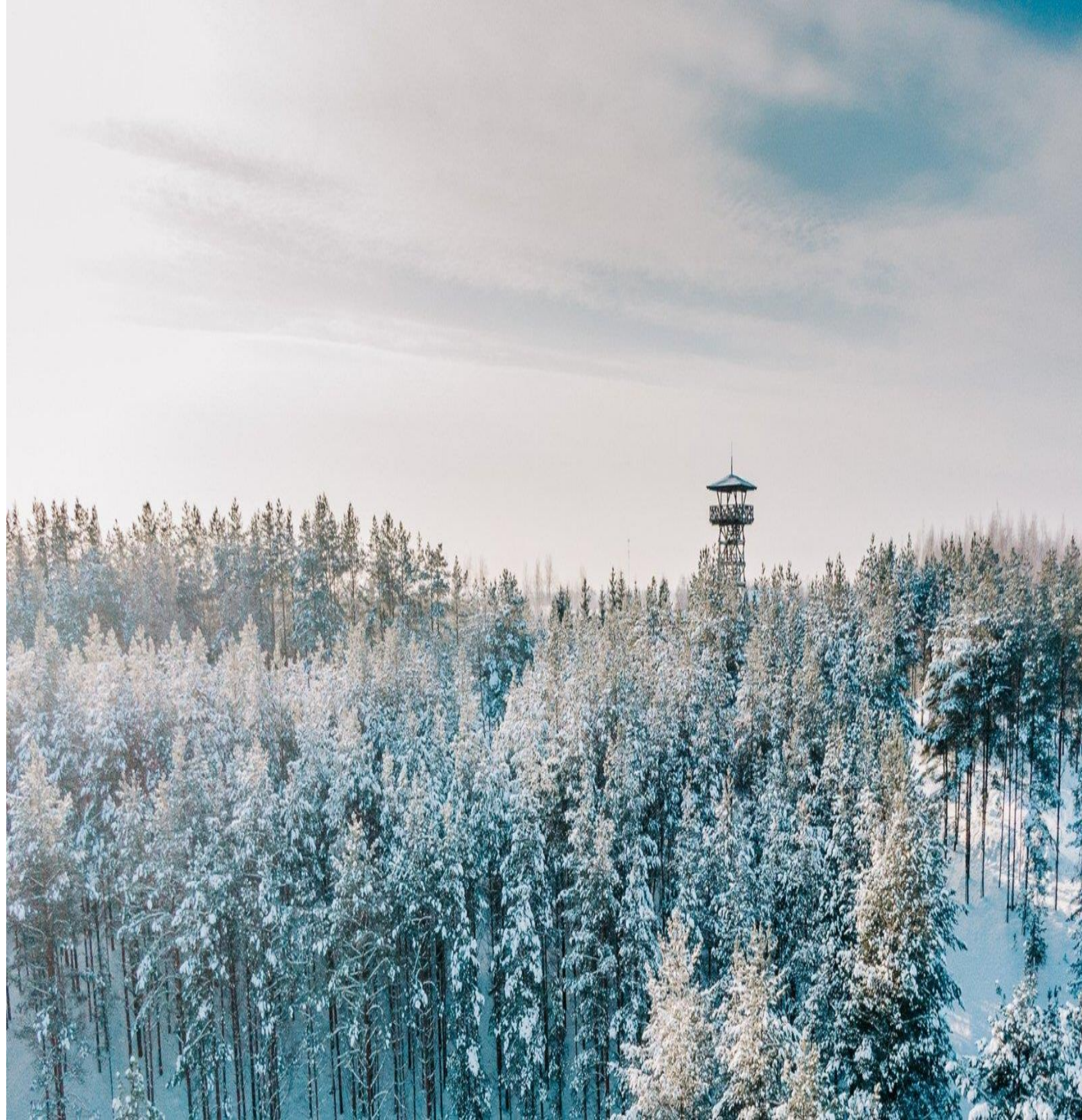

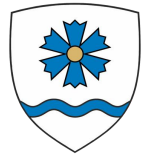
Kogukonna toimepidevus kriisis

Koostöö Tartu vallaga riskide, info ja
ressursside jagamisel

Tartu valla kogukondade kohtumine · 2026

www.tartuvald.ee

Tartu vald arvudes

14 166

elanikku (01.10.2026)

742 km²

pindala

1 + 6 + 70

alev, alevikku, küla

3 884

Raadi alev – suurim asula

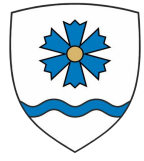
58%

elab tiheasustuses

25+

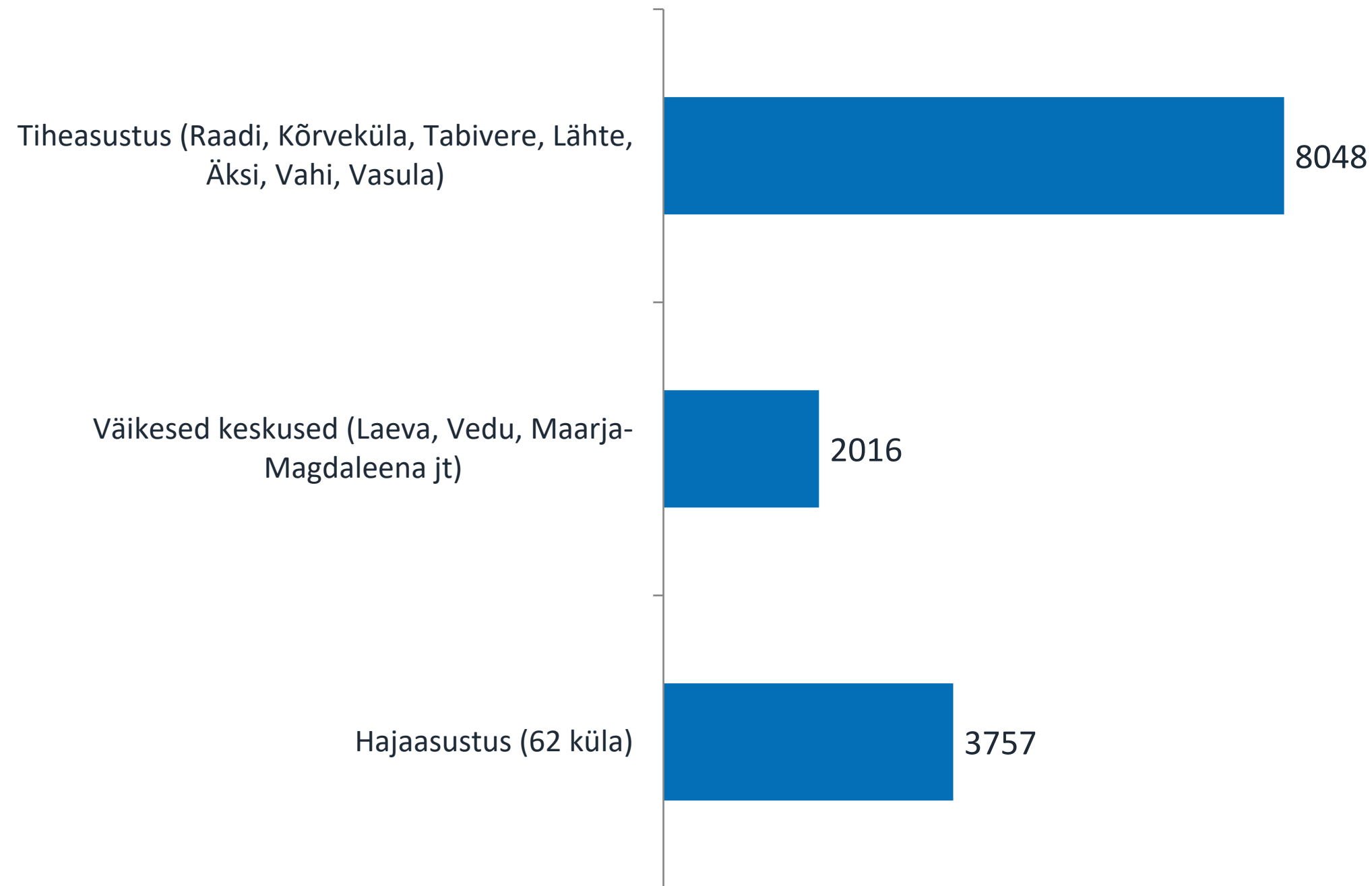
külaseltsi ja kogukonda

Kus elavad meie inimesed

Elanike arv asustuse tüübi järgi (01.01.2026)

Mida see kriisis tähendab

- Tiheasustuses on korraga palju abivajajaid – vaja on suurt KEKE-t, varjumiskohta ja selget infot.
- Hajaasustuses jõuab abi ja info hiljem – esimene abi tuleb naabritelt ja kogukonnast.
- Raadi ja Kõrveküla kasvavad kiiresti, Laeva ja Lähte piirkond väheneb ja vananeb.
- Piirissaare: registris 90, talvel kohapeal ~3 korda vähem. Saar tuleb nädalaid iseseisvalt toime; suurim risk on tulekahju ja terviserike.

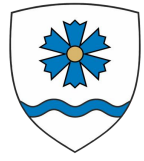

Viis peamist riski Tartu vallas

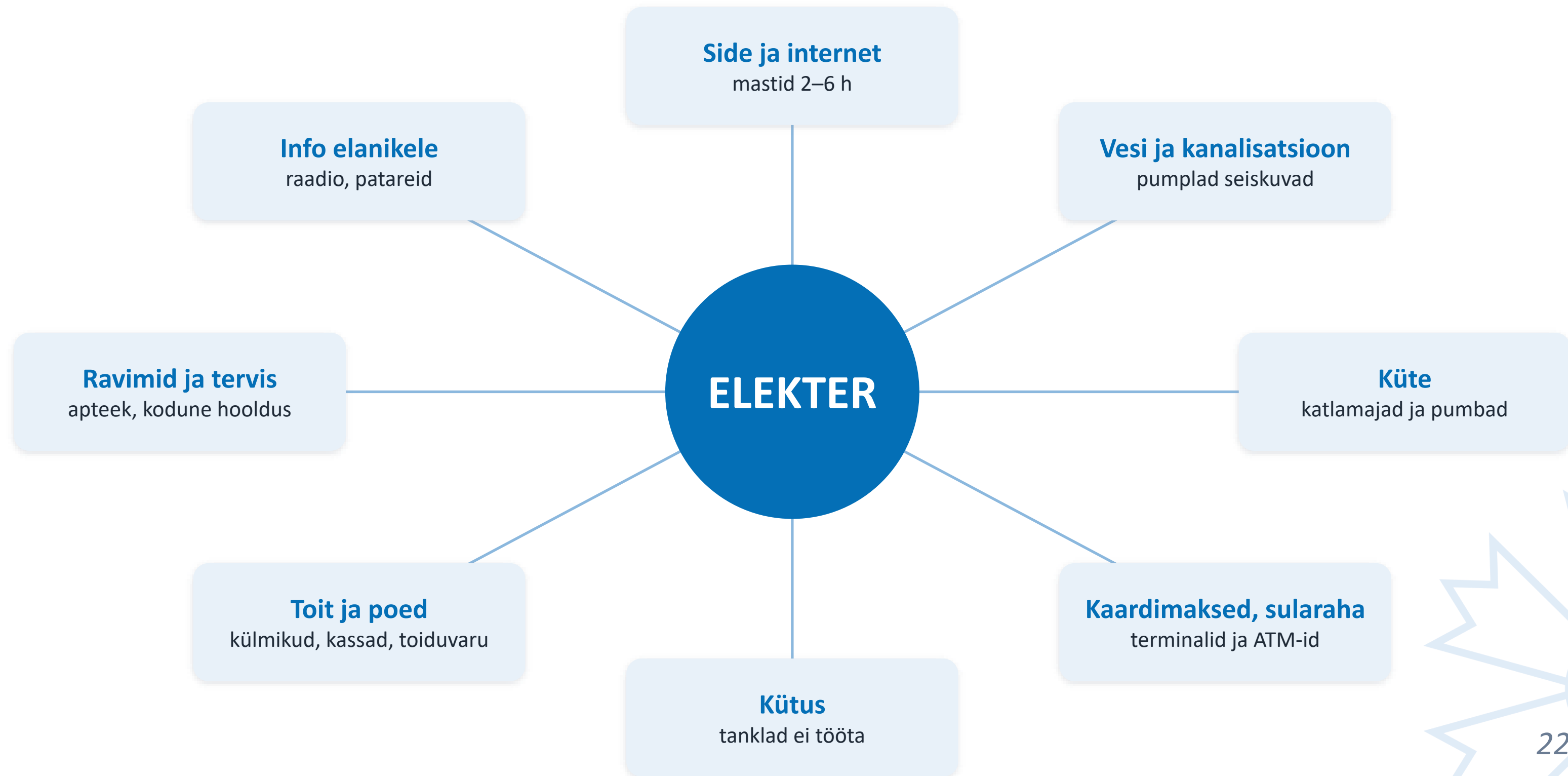
- 1 Ulatuslik elektrikatkestus
- 2 Kütte katkestus (kaugküte, maagaas)
- 3 Vee- ja kanalisatsioonikatkestus
- 4 Teede sõidetavuse katkemine
- 5 Äärmuslik ilmastik (torm, pakane, paduvihm)

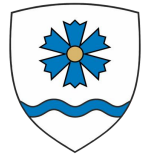
Allikas: Tartu valla riskianalüüs 2025 (väga olulised ja olulised riskid. Kõige rohkem ristsõltuvusi (22) on elektrikatkestusel.)

Kõik on omavahel seotud: kui elekter kaob

22 ristsõltuvust

1. Ulatuslik elektrikatkestus

Ristsõltuvused

Side ja internet

Vesi ja kanalisatsioon

Küte

Maksed ja sularaha

Kütus ja tanklad

Toit ja ravimid

Vallale

- Generaatorid prioriteedi järgi: vesi, küte, hoolekanne, KEKE (kerksuskeskus)
- KEKE-de avamine
- Info paberil ja raadio kaudu

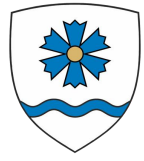
Kogukonnale

- Info ei liigu, kui internet ja mobiilside kaovad
- Eakad ja üksi elavad inimesed vajavad kontrollkülastust
- Kultuurimaja-raamatukogu võib saada soojaks kohaks

Elanikule

- Pimedus ja külm, vee-, toidu- ja kütusevaru puudus
- Telefon tühjeneb, pood ja tankla kinni
- Kodune varu vähemalt 7 päevaks

**See tabel vastab kolmele küsimusele järjest: mis juhtub, mis sellest edasi katkeb ja mida see tähendab igale osapoolele- mida teeb vald, mis tähendab kogukonnale üldisemalt ning mis toob kaasa elanikule.*

2. Kütte katkestus

Ristsõltuvused

Elekter

Maagaas

Kütusetarne

Vesi (torud külmuvad)

Vallale

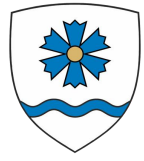
- Esmalt taastatakse hoolekanne, EVAK (evakuatsioonikoht) ja KEKE
- Pakases (-15 °C) on taluvus vaid 8 h
- Soojad ruumid KEKE-des

Kogukonnale

- Kortermajad Raadil, Lähtes ja Tabiveres jahtuvad kiiresti
- Ahjukütte ja puuvaruga majapidamised saavad aidata
- Naabrite kontroll

Elanikule

- Tuba jahtub tundidega
- Ära kasuta gaasipliiti ega grilli kütmiseks (vingugaas)
- Soojad riided, tekid, küttepuid

3. Vee- ja kanalisatsioonikatkestus

Ristsõltuvused

Elekter (pumplad)

Reostus

Side

Küte

Vallale

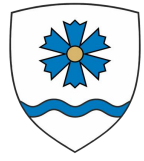
- Vee jaotuspunktid (vähemalt 10 l inimese kohta ööpäevas)
- Teavitus 1 tunni jooksul
- Haavatavate varustamine

Kogukonnale

- Kas küla kaevud ja puurkaevud töötavad elektrita?
- Vee jagamine naabrite vahel
- Kanalisatsiooni ülevoolu oht

Elanikule

- Hoia kodus joogivett mitmeks päevaks
- Hügieen ja tualett ilma veeta
- Keeda vett, kui antakse hoiatus

4. Teede sõidetavuse katkemine

Ristsõltuvused

Kiirabi ja pääste

Koolitransport

Koduteenus

Toidu- ja kütusetarne

Elekter (puud liinidel)

Vallale

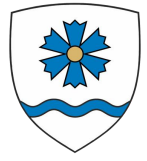
- Põhiteed ja bussiliinid 6 h, kõrvaltänavad 12 h
- Koolibussid ja koduteenus ümber
- Prioriteet: KEKE ja hoolekanne

Kogukonnale

- Külas on traktorid ja tehnika – saavad kriisi ajal teid lahti lükata
- Mahalangenud puude koristamine
- Isoleeritud majapidamiste märkamine

Elanikule

- Võid jääda mitmeks päevaks koju
- Ravimid ja toit peavad olema kodus
- Teata abivajajast 112-le

5. Äärmuslik ilmastik

Ristsõltuvused

Elekter (liinid)

Teed

Side

Metsapõlengud

Üleujutus

Vallale

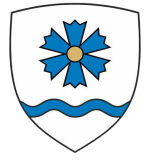
- Ilmahoiatuste edastamine
- Soojad või jahedad ruumid KEKE-s
- Koostöö Päästeametiga

Kogukonnale

- Naabrite abistamine ja tööjaotus
- Põuaga metsapõlengu oht
- Piirissaarel jää- ja tormiajal abi kaugel

Elanikule

- Jälgi ilmahoiatusi ja ERR-i raadiot
- Kinnita lahtised esemed
- Hoiusta varusid ja patareisid/akusid

Iga kodu valmisolek: vähemalt 7 päeva

1 Vesi

joogivesi mitmeks päevaks

2 Toit

säilivad, valmistamiseta
söödavad

3 Ravimid

vajalikud ravimid ja
esmaabi

4 Valgus ja soojus

taskulamp, patareid, tekid

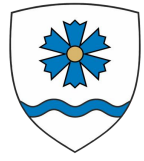
5 Info

patareiraadio, akupank

6 Sularaha

kui kaardimakse ei tööta

**Riiklik soovitus: kodus peab saama hakkama vähemalt 7 päeva. Lisainfo: kriis.ee. Kogukond saab aidata neid, kel varu ei ole.*

Kuhu minna: kerksuskeskused ja varjumiskohad

Kerksuskeskused (KEKE)

- Tartu vallamaja – Haava 6, Kõrveküla
- Tammistu Raamatukogu-Külakeskus
- Tabivere Lasteaed Rõõmula – Tuuliku 11
- Piirissaare teeninduspunkt – Tooni küla
- Laeva Lasteaed – Väänikvere tee 8

Info, joogivesi, telefoni laadimine, soe ruum, abi. Avatakse vastavalt vajadusele.

Avalikud varjumiskohad

- J. V. Veski nim. Maarja-Magdaleena Põhikool
- Laeva Lasteaed
- Tabivere Põhikooli spordihoone

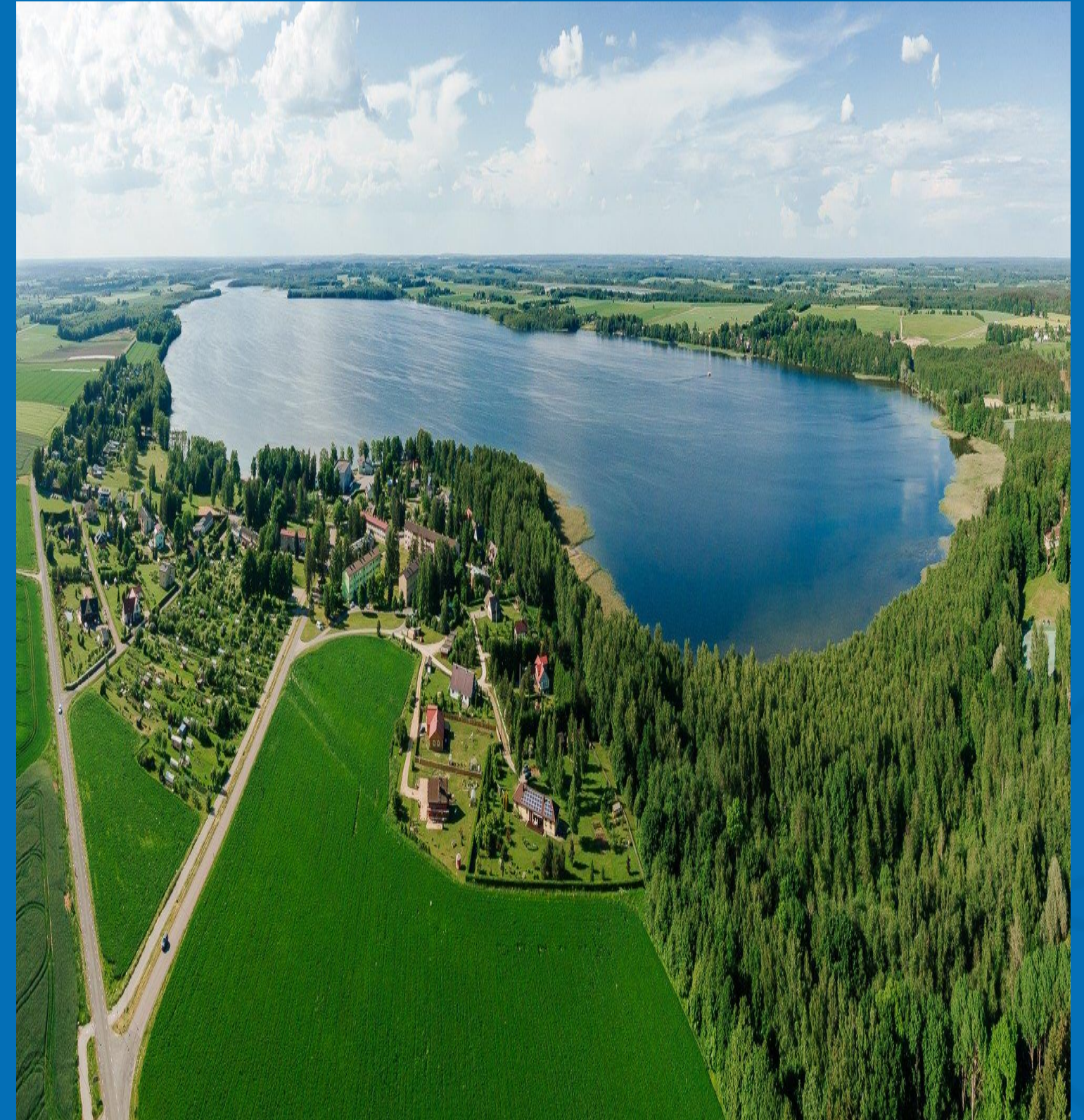
Lühiajaliseks varjumiseks (kuni 12 h).

**Kriisi korral ei pruugita avada kõiki KEKE-sid. Hea näide kogukonnast: Kärkna kogukond on loonud oma kerksuskeskuse.*

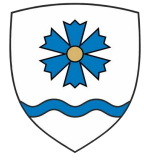

Miks on vaja kogukonna kriisiplaani

- Esimesed tunnid on kogukond ise – vald ja päästjad ei jõua korraga igasse külla.
- Teate oma küla inimesi, teid ja ressursse kõige paremini.
- Kui side kaob, liigub info inimeselt inimesele.
- Kogukonna plaan seotakse valla kriisiplaaniga: vald teab, kellelt küsida ja kellele infot anda.
- Hea näide: Kärkna kogukonna kerksuskeskus.

**Kogukonna plaan ei asenda valla plaani, vaid täiendab seda. Eesmärk: kriisis oleks igas piirkonnas kontaktisik ja ülevaade ressurssidest.*

Mida vald kogukonnalt vajab

1

Oma kriisiplaan

Kaardistage oma riskid, võimekused ja ressursid.

2

Infopartner kriisi ajal

Aidake infot jagada ja edasi anda. Vald töötab välja kriisiaegse infolahenduse – vajame kohta väikesele raadioseadmele.

3

Abi tegevustes

Vabatahtlikud, rasketehnika, oskusteave – vastavalt sellele, mida kriis nõuab.

4

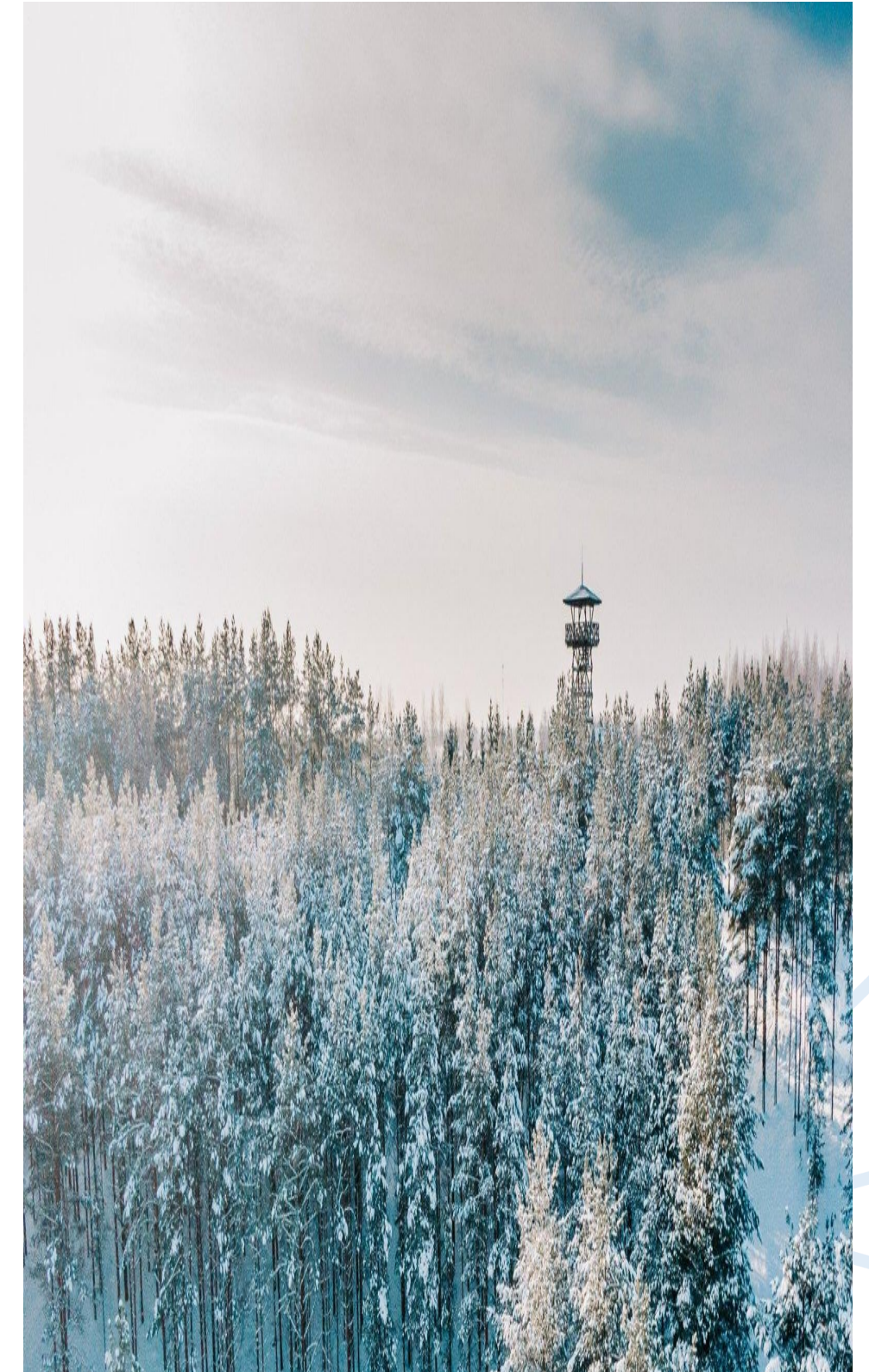
Elu peab käima

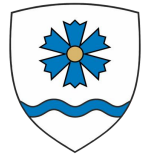
Inimesed käivad tööl ja ettevõtted toodavad: riik vajab tegevusi, saadusi ja maksutulu.

5

Kindlustunne ja rahu

Teie loote kohapeal kindlustunnet, hoiate suhteid ja kainet talupojamõistust.

Kogukonna kriisiplaani viis osa

1

Info

Kontaktisik ja asendaja, infoahel, teadetetahvel, FB-grupp, kuller

2

Vabatahtlikud

Kontrollkäigud, transport, toidu ja vee jagamine, vajadusel KEKE-des abistamine

3

Ressursid

Generaatorid, diisel talunikelt, tehnika ja toit talunikelt ning farmidest

4

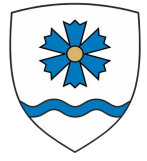
Jahimehed

Maastiku tundmine, raadioside, tehnika, otsingud

5

Abivajajad

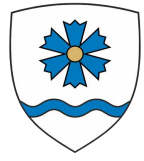
Üksi elavad eakad, voodihaiged, väikelastega pered

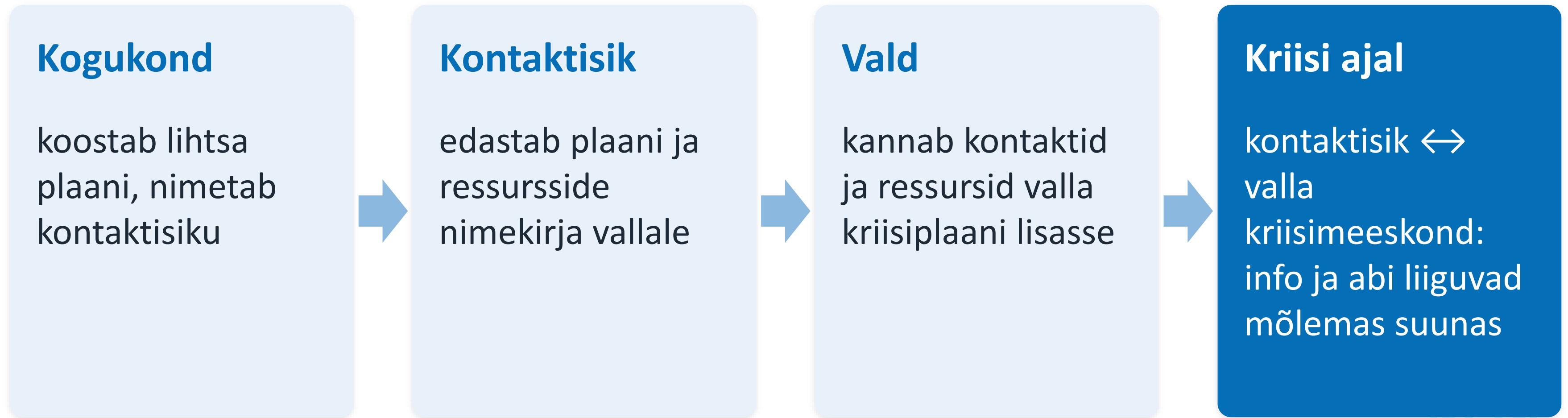
Milliseid ressursse vajame kriisis

Ressurss	Kellelt	Milleks
Generaatorid	Kogukond, ettevõtted, eraisikud	Külakeskus soojaks kohaks, kaevupump, laadimine
Diislikütus	Talunikud, põllumajandusettevõtted	Generaatorid, teehooldus, transport
Tehnika	Põllumajandusettevõtted, talunikud	Teede lahtiajamine, puude koristamine, vedu
Toit	Põllumajandusettevõtted, kauplused	Toit abivajajatele ja KEKE-sse
Inimesed ja oskused	Jahimehed, vabatahtlikud päästjad, KL, NKK	Otsingud, side, abi kohapeal
Ruumid	Kultuurimajad, külaseltsid	Kogunemiskoht, infopunkt, soe ruum

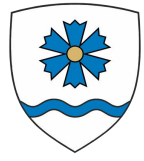
Vabatahtlik kokkulepe rahuajal – mitte sundkasutus kriisis.

Kuidas kogukonna plaan seotakse valla plaaniga

Isikute muutumisel uuendatakse ainult kontaktide lisa – plaani ei pea uuesti kinnitama.

Järgmised sammud ja arutelu

Mõelge ja leppige kokku

1

Kontaktisik ja asendajad

Kes võiks olla kogukonna kontaktisik ja asendajad, kellega infot jagada ja koostööd arendada?

2

Vabatahtlikud ja ressursid

Kaardistage vabatahtlikud ja ressursid. Vajadusel teeme ühtse vormi.

3

Kogukonna kriisiplaan

Kas kogukond vajab kriisiplaani ja kes võiks selle koostamises osaleda?

4

Koostöövorm

Sellest kohtumisest võiks saada koostöövorm: kohtume 2–4 korda aastas.

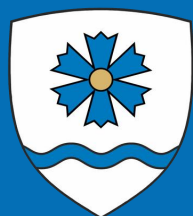
5

Ühised õppused

Kui vald osaleb õppusel, on kogukonnad kaasatud ja saavad oma rolli.

Arutame

- Kes on meie külas kontaktisik?
- Kuidas liigub info, kui internetti ja mobiilsidet pole?
- Kellel on generaator, traktor või kütusevaru?
- Kes vajab kriisis abi?
- Kas teame kohalikke jahimehi?

**Koos oleme tugevad ja
suudame seljatada igasuguse
kriisi.**

Tänan tähelepanu eest!

Rauno Arna, kriisikoordinaator
+372 504 9533
rauno.arna@tartuvald.ee

